

# Шульгини

Олена Леонтович

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — [nashaknyga.com.ua](http://nashaknyga.com.ua)

Від автора

Коли називають інтелігентні родини свідомих українців кінця XIX століття, то ніколи не згадують про Шульгинів. Так, ніби їх і не було. Може, через незнання? Звісно, мало відомостей є про цю родину. «Спогади» Олександра Шульгина в Україні не видавалися. Тому й публікації, що трапляються, містять, на жаль, і неточності, і похибки. Намагаючись заповнити білі плями, виправити допущені помилки і завершити розпочаті нариси про представників цієї української сім'ї (див.: Леонтович О. Осінні соняшники. — К., 2003), пропоную зацікавленим читачам познайомитися з трьома поколіннями Шульгинів. Сподіваюся, це допоможе тим, хто прагне більше дізнатися, якими були наші попередники і що вони заповідали наступним українським генераціям.

А вони передали багато чого: чесність, високу моральність, людяність, вірність слову — все те, що зветься порядністю. А ще плекали в собі негучне почуття патріотизму, зберігали ідеали відданості українській ідеї протягом усього життя. Бо це були люди, не вдатні до переступів, які працювали для громади, для України без упину, не дбаючи про власні вигоди. Вони вдавалися до вчинків, може, вже й не зрозумілих у наш прагматичний час, та для них природних. І якби їх не було, то, можливо, й перевівся б унівець той гумус душі, на якому проростають високі почуття.

Отже, родина Шульгинів: батьки, діти, онуки.

Яків Миколайович і Любов Миколаївна Шульгини належали до тих інтелігентів, громадських діячів, які були активними учасниками українського національного відродження в останній чверті XIX століття. Він — педагог, історик, меценат; вона — народна вчителька, що стояла біля витоків рідної школи. Обидва — культурно-громадські діячі за покликом душі. У стінах домівки Шульгинів серед моря зросійщеності завжди звучала лише українська мова. Вони дали своїм дітям — Надії, Олександру,

Володимиру, Миколі — таке суто національне виховання, що буремного 1917 року ті вже готові були до творення самостійної Української держави.

Надія продовжила справу батьків, була серед організаторів Першої української гімназії імені Тараса Шевченка (1917), із завданням працювала у математичній термінологічній комісії. Автор першого підручника з математики для шкіл Наддніпрянщини.

Старший син Олександр — перший міністр закордонних справ УНР, батько української дипломатії, вчений-історик. Середульший, Володимир, надія української науки, без вагань віддав своє життя під Крутами за свободу Батьківщини. І наймолодший Микола теж прислужився українській громаді.

Доктором філософії, вченим-філологом, відомою громадською діячкою стала онука Шульгинів Наталія, яка, продовжуючи родинну традицію, багато років працювала на освітянській ниві та у вищих навчальних закладах.

Про тих, хто поклав свою цеглину в підмурок сучасної незалежної України, йтиметься в цій книжці, якій вперше подано спробу висвітлити їхні життя і діяння, освячені любов'ю до Батьківщини.

Тому такі вчасні і слушні слова відомого кіровоградського краєзнавця Володимира Боська: «Безперечно, історія родини Шульгинів, яка стільки зробила для України, заслуговує монографічного дослідження».

Моя сердечна вдячність дорогій сестрі Марії Іщук за надання відомостей про рідних, спогадів і статей її мами, Надії Шульгиної-Іщук, світлин з родинного архіву, за всі поради й уточнення під час праці над цією книжкою та за дружню підтримку.

Щиро дякую сестрі-кузині Наталії Іщук-Пазуняк, яка ще на початку 1990-х років подарувала збірник «125 років київської української академічної традиції (1861-1986)» та «Збірник на

пошану Олександра Шульгина» і тим дала можливість дізнатися про рідних, своїх дідів та прадідів, братовій Лідії Шульгиній за спогади і фотографії, Дмитрові Малакову, Віктору Самородову, Миколі Цимбалюкові за відомості, Юрію Кузьменку за гречну послугу в уточненні.

• • •

Далі — у повній книжці «Шульгини».  
[nashaknyga.com.ua](http://nashaknyga.com.ua)